

Asia: VN/9125/2021-TEM-1

Luonnokset valtioneuvoston asetuksiksi (3 asetusta) / Alueiden kehittäminen ja EU:n alue- ja rakennepolitiikka 2021 - 2027

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa asetusluonnoskokonaisuutta koskevat näkemyksenne ja yleiset huomiot alla olevaan tekstikenttään. Yksityiskohtaiset vastaukset pyydämme esittämään asetuskohtaisesti alempana olevan ryhmittelyn mukaisesti.

Päijät-Hämeen liiton lausuntona voidaan todeta, että valmistelu-aika on venynyt, kun viimeaikainen toimintaympäristön tilanne on muuttunut merkittävästi.

Toimeenpanoasetuksesta voidaan todeta, että aluekehittämisen keskustelu eli ministeriöiden ja alueiden välinen vuorovaikutuksen menettely on nyt hyvin osa aluehallintojärjestelmää. Hyvä uudistus on myös, että Interreg-ohjemien hallinnointi on osa aluekehittämisen säädösperustaa ja myös aluetason työtä.

Rahoitusasetus on selkeä ja jäsentynyt. Päijät-Hämeen liitto, kuten myös useimmat maakuntien liitot, haluaa kiinnittää huomiota yhteen yksityiskohtaan ja ehdottaa siihen muutosta. 6 § Maakunnan liiton myöntämä alueellinen kehittämistuki 3 momentti kuuluu esityksessä ”Maakunnan liitto ei voi myöntää tukea yksittäiselle yritykselle sen oman liiketoiminnan kehittämiseen”.

Asia voidaan korjata niin, että rahoitusasetuksen kielto, joka koskee liittojen tukea yksittäisen yrityksen liiketoiminnan kehittämiseen, poistetaan tai korvataan ehdolla, jonka mukaan tukea voidaan myöntää myös yksittäiselle yritykselle osana laajempaa kehittämishanketta hankkeen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Perustelut yllä olevaan muutokseen, tulevat siitä, että tulevassa rakennerahasto-ohjelmassa varaudutaan elvytykseen, kestävään ja vihreään siirtymään ja digitaalisen toimintatavan vahvistumiseen. Merkittävä osa ajatelluista toimenpiteistä ovat monialaisia, monitoimijaisia ja

ilmiöpohjaisia. Hankkeissa on mukana julkisia toimijoita, yrityksiä, tutkimuslaitoksia ja sekä yliopistoja että muita oppilaitoksia.

Nykyiset hankkeiden rahoitustyökalut eivät sovi hyvin tämänkaltaisen muutoksen rahoitukseen. Ongelmana ovat hankkeet, joissa joukko yrityksiä osallistuu esim. oppilaitoksen hankkeeseen, jossa kehitetään uutta osaamista yritysten tarpeisiin. Yritykset voivat olla mukana de minimis -tuen tasoisesti, mutta osaamisen yritysکوhtainen kehittäminen ei ole mahdollista, koska rahoitusasetuksessa kielletään maakunnan liitoilta yksittäisen yrityksen liiketoiminnan tukeminen. Yritys voi hakea yritystukea ELY-keskukselta, mutta luontevampaa olisi, että tällaisissa yritysryhmähankkeissa, jossa toteuttaja on muu kuin yritys, tukea voitaisiin myöntää myös yritysten kehittämistoimiin samalla rahoituspäätöksellä.

Muutos ei muuttaisi yritystukien myöntämisen peruseriaatteita. vastuu olisi edelleen pääsääntöisesti ELY-keskuksella. Mutta kuten jo nyt, yrityksillä pitää olla mahdollisuudet hyödyntää näitä osaamisen kehittämisen hankkeita omassa liiketoiminnassaan. Tässä maakunnan liittojen myöntämä rahoitus olisi joustava ratkaisu osana kokonaishanketta. Tukitasot ja muut ehdot voisivat noudattaa vastaavien yritystukien periaatteita. Muutos parantaisi kehittämishankkeiden vaikuttavuutta ja vähentäisi yritysten byrokratiaa.

Vaatus 19 § ohjausryhmään nimetyn kirjallisesta suostumuksesta tehtävään tulee poistaa. Se lisää hallinnollista taakkaa.

Tukikelpoisuusasetus on yksityiskohtainen. Hyvää on, että asetukseen on määritelty rajat hankintojen kilpailuttamiselle sekä määriteltyt rajat kustannuslajien ylityksen suhteen. Yksikkökustannusmallit tulevat tuottamaan aluksi kysymyksiä ja ehkä väärinymmärryksiä. Ministeriön tulee tuottaa koulutusta sekä rahoittajille että hakijoille asetuksen ja käytäntöjen selkeyttämiseksi.

Yhteishankkeiden uusi toimintamalli luo painetta suurempiin päätösmääriin, mutta toisaalta se selkeyttää eri toimijoiden työtä.

Hankkeen tuloihin liittyen Päijät-Hämeen liitto näkee hyvänä muutoksen, että de minimis katsotaan jatkossa yksityiseksi rahoitukseksi, ei tuloksi, kuten tällä kaudella on tehty.

Palkkakustannusten 7 § yksikkökustannusmallin osalta työaikakirjanpitoa ei tarvitse edellyttää, koska siinä on jo kiinteä työaikaosuus, ja käytäntö tulee olla samanlainen kuin 8 §:ssä

Laura Leppänen
maakuntajohtaja

Yleistä

Onko asetuksen rakenne mielestänne selkeä sen soveltamisen kannalta?

Jos katsotte, että asetuksen rakenne edellyttää tarkennuksia, voisitteko tarkentaa miltä osin ja miten?

-

1 luku Viranomaiset ja niiden tehtävät

1-4 § EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman viranomaiset ja niiden tehtävät ja vaatimukset

- **Onko tehtävistä ja vaatimuksista säädetty selkeästi?**
- **Miltä osin muistiota pitäisi tarkentaa tältä osin?**

-

5 ja 6 § Välittävän toimielimen tehtävien kokoaminen

- **Onko kokoamisesta säädetty selkeästi? Tulisiko tehtävien kokoamista avata asetuksen muistiossa?**

-

7 § Alueiden uudistumisen neuvottelukunnan (AUNE) kokoonpano

- **Pitäisikö neuvottelukunnan tehtävästä säätää tarkemmin (vrt. lain 15 §)?**

-

9 §. Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman seurantakomitea

- **Onko seurantakomiteasta ja sen tehtävästä säädetty selkeästi?**
- **Onko seurantakomiteasta ja sen sihteeristöstä säädetty selkeästi?**

-

10 §. Euroopan unionin alue- ja rakennepoliitiikan ohjelman valtakunnallisen teeman johtoryhmä
Onko johtoryhmästä ja sen tehtävistä säädetty selkeästi?

- Jos ei, miten muuttaisitte tai täydentäisitte pykälää?

-

11 § Maakunnan yhteistyöryhmän (MYR) toimikausi ja kokoonpano
Onko MYR:n kokoonpanosta säädetty selkeästi, kuitenkin aluekohtainen joustavuus säilyttäen?
Onko sihteeristön kokoonpanosta ja tehtävistä säädetty selkeästi, kuitenkin aluekohtainen joustavuus säilyttäen?

-

Miltä osin täydentäisitte tai muuttaisitte 1 luvun säännöksiä?

-

Muita huomioita lukuun 1

-

2 luku Ohjelmatyö ja yhteistyömenettelyt

Onko ohjelmatyöstä ja yhteistyömenettelyistä säädetty selkeästi ja riittävästi? Jos ei,

- mitä voisi selkeyttää?
- miltä osin haluaisitte täydentää tai muuttaa ehdotettuja säännöksiä?

-

Pykäläkohtaisia kysymyksiä:

13 §. Aluekehittämispäätöksen valmistelu, sisältö, toimeenpano ja seuranta

- Onko aluekehittämispäätöksen valmisteluun osallistujista, sisällöstä ja toimeenpanosta tarpeen säätää tarkemmin?

14 § Maakuntaohjelman sisällön rakenne, valmistelu ja aikataulu

- Onko maakuntaohjelman sisällöstä ja laatimisesta säädetty riittävästi ottaen huomioon toisaalta alueiden välinen vertailtavuus ja toisaalta alueellinen joustavuus?

15 § Alueiden kehittämisen keskustelut

- Onko kuvattu riittävän selkeästi alueiden kehittämisen keskustelujen osallistujat, tavoiteltu lopputulos sekä seuranta?

16 §. Kestävän kaupunkikehittämisen johtoryhmä
Onko johtoryhmästä ja sen tehtävästä säädetty selkeästi?

- Jos ei, miten muuttaisitte tai täydentäisitte pykälää?

-

3 luku Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmien hallinnointi

17 § Interreg-ohjelman ja Interreg-ulkorajaohjelman valvojana toimimisen vaatimukset
18 § Interreg-ohjelman ja Interreg-ulkorajaohjelman valvojan tehtävät

Onko Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmien valvojana toimimisen vaatimukset ja tehtävät kuvattu selkeästi?

- Jos ei, miten muuttaisitte tai täydentäisitte pykälää tai niiden perusteluja?

-

21 § Interreg-ohjelman ja Interreg-ulkorajaohjelman kansallisen vastinrahoituksen hallinnoinnin vaatimukset

22 § Interreg-ohjelman ja Interreg-ulkorajaohjelman kansallisen vastinrahoituksen hallinnointiin liittyvät tehtävät

Onko Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmien kansallisen vastinrahoituksen hallinnoinnin vaatimukset ja tehtävät kuvattu selkeästi (21 - 22 §)?

- Jos ei, miten muuttaisitte tai täydentäisitte pykälää tai niiden perusteluja?

-

Muita huomioita lukuun 3

-

Muita huomioita toimeenpanoasetuksesta ja sen muistiosta?

Mitä muuta haluatte kommentoida asetuksen sisältöön tai muistioon nähden?

-

Yleistä

Onko asetuksen rakenne mielestänne selkeä sen soveltamisen kannalta?

Jos katsotte, että asetuksen rakenne edellyttää tarkennuksia, voisitteko tarkentaa miltä osin ja miten?

-

1 luku Yleiset säännökset

1 § Soveltamisala

2 § Suhde muuhun lainsäädäntöön

Ovatko asetuksen soveltamisala ja suhde muuhun lainsäädäntöön selkeät?

-

Miltä osin täydentäisitte tai muuttaisitte 1 luvun säännöksiä?

-

Muita huomioita lukuun 1

-

2 luku Tuen käyttökohteet ja tukea koskevat yleiset säännökset

Onko tukea koskevista yleisistä säännöksistä säädetty selkeästi ja ehdotettua rahoituslakia tarpeellisesti täydentäen?

-

Luvun 4 - 8 §:t vastaavat pääosin voimassa olevaa sääntelyä. Onko näiltä osin ehdotuksia säännösten sisällön kehittämiseksi?

-

Miltä osin tarkentaisitte tai muuttaisitte 2 luvun muita säännöksiä?

-

Muita huomioita lukuun 2

-

3 luku Tukimenettely

Luvun säännökset tulisivat sovellettavaksi kaikkiin ehdotetun rahoituslain nojalla myönnettäviin tukiin (kansalliset alueiden kehittämisen varat, EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman varat ja Interreg-ohjelman ja Interreg-ulkorajaohjelman kansallinen vastinrahoitus), mutta luvun säännöksistä voitaisiin tukilajikohtaisesti poiketa 4 - 6 luvussa. Ovatko 3 luvun säännökset tämä huomioiden riittävän selkeitä ja soveltuvia kaikkiin mainittuihin tukilajeihin?

-

Luvun säännökset tulisivat sovellettavaksi myös Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmien kansalliseen vastinrahoitukseen. Näettekö erityisesti näiltä osin ongelmia luvun säännösten sovellettavuudessa?

-

Ehdotetun rahoituslain nojalla myönnettävissä tuissa tulee rahoituslain ohella sovellettavaksi myös valtionavustuslaki. Onko tukimenettelystä tältä osin säädetty selkeästi suhteesta valtionavustuslakiin? Onko valtionavustuslain säännöksiä avattu riittävästi muistiossa?

-

Ehdotetussa 15 §:ssä säädettäisiin ennakosta ja sen kuittaamisesta nykyistä tarkemmin (Interregin kansallisen vastinrahoituksen osalta kuittaamisesta säädettäisiin poikkeus 42 §:ssä). Onko ennakosta ja sen kuittaamisesta säädetty selkeästi ja riittävästi?

-

Ehdotetussa 16 §:ssä säädettäisiin tuen maksamisen hakemisesta ja voimassa olevaan nähden sääntelyä tarkennettaisiin EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman ja kansallisiin alueiden kehittämisen varoihin sovellettavien uusien kustannusmallien käyttöönoton vuoksi. Onko sääntely riittävän selkeää?

-

Ehdotetussa 19 §:ssä säädettäisiin ohjausryhmästä nykyistä tarkemmin. Onko säännös riittävä ja selkeä?

-

Miltä osin muuten tarkentaisitte tai muuttaisitte 3 luvun säännöksiä? (pyydämme kohdentamaan ehdotukset pykälittäin)

-

Muita huomioita lukuun 3

-

4 luku Kansallisilla alueiden kehittämisen varoilla rahoitettujen hankkeiden kustannusten tukikelpoisuutta koskevat ja muut erityiset säännökset

Luvun säännökset tulisivat sovellettavaksi vain kansallisista alueiden kehittämisen varoista rahoitettaviin tukiin. Kustannusten tukikelpoisuutta koskevia säännöksiä tarkennettaisiin voimassa olevaan asetukseen nähden ja tukikelpoisuudesta säädettäisiin pääosin yhteneväisesti EU:n alue- ja rakennepolitiikan tukien kanssa viittaamalla pykälissä tukikelpoisuusasetuksen säännöksiin. Onko yhteneväinen sääntely kansallisissa alueiden kehittämisen varojen ja EU:n alue- ja rakennepolitiikan varojen hankkeiden kesken kannatettavaa?

-

Miltä osin kansallisissa alueiden kehittämisen varoista rahoitettavien hankkeiden kustannusten tukikelpoisuudesta tulisi säätää toisin kuin tukikelpoisuusasetuksessa säädetään?

-

Ehdotetussa 21 §:ssä säädettäisiin kansallisten alueiden kehittämisen varojen hankkeen enimmäiskestoksi kolme vuotta, mikä vastaisi voimassa olevaa. EU:n alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden osalta enimmäiskeston säätämisestä ehdotetaan luovuttavaksi. Onko enimmäiskeston rajaaminen tarpeen?

-

Ehdotetussa 24 §:ssä säädettäisiin luontoissuorituksesta osana hankkeen omarahoitusta. Pitäisikö luontoissuoritus sallia paitsi osana omarahoitusta mutta myös laajemmin yksityistä rahoitusosuutta ja miksi? Miten muuten luontoissuoritusta koskevaa säännöstä pitäisi kehittää?

-

Voimassa olevan rahoitusasetuksen 26 §:ssä säädetystä vastikkeellisen työ tai tuotantopanoksen luovutuksesta ehdotetaan luovuttavaksi. Onko ratkaisu kannatettava? Jos katsotte, että säännös olisi edelleen tarpeen, perustelkaa kantanne.

-

Miltä osin muuten tarkentaisitte tai muuttaisitte 4 luvun säännöksiä? (pyydämme kohdentamaan ehdotukset pykälittäin)

-

Muita huomioita lukuun 4

-

5 luku Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelmaa koskevat erityissäännökset

Luvun säännökset tulisivat sovellettavaksi vain Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelmasta rahoitettaviin tukiin. Onko näitä tukia koskevista erityissäännöksistä säädetty selkeästi?

-

Ehdotetussa 34 §:ssä säädettäisiin uudesta ryhmähankkeesta rahoituslakia tarkentavia säännöksiä. Onko säännös riittävä ja selkeä?

-

Miltä osin tarkentaisitte tai muuttaisitte 5 luvun säännöksiä? (pyydämme kohdentamaan ehdotukset pykälittäin)

-

Muita huomioita lukuun 5

-

6 luku Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmien kansallisen vastinrahoituksen toimeenpanoa koskevat erityissäännökset

Luvun säännökset tulisivat sovellettavaksi vain Interreg-ohjelman ja Interreg-ulkorajaohjelman kansalliseen vastinrahoitukseen. Onko Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmien kansallisen vastinrahoituksen toimeenpanoa koskevista erityissäännöksistä säädetty riittävästi ja selkeästi?

39 § Interreg-ohjelmien kansallisen vastinrahoituksen määrä

Onko teillä kommentoitavaa Interreg-ohjelmien kansallisen vastinrahoituksen määrään sekä esitettyihin myöntörajoihin?

-

Miltä osin tarkentaisitte tai muuttaisitte luvun 6 säännöksiä?

-

Muita huomioita lukuun 6

-

Muita huomioita rahoitusasetuksesta ja sen muistiosta

Näkemykset ja kommentit, jotka eivät sisälly aiempiin kohtiin

-

Yleistä

Onko asetuksen rakenne mielestänne selkeä sen soveltamisen kannalta?

Jos katsotte, että asetuksen rakenne edellyttää tarkennuksia, voisitteko tarkentaa miltä osin ja miten?

Mitä muuta haluatte kommentoida asetuksen sisältöön tai muistioon nähden?

-

1 luku Yleiset säännökset

2 § Määritelmät

Onko asetukseen tarpeellista ottaa määritelmiä koskeva erillinen pykälä?

- o Onko asetuksessa käytetty käsitteistö mielestänne selkeää?**
- o Mitkä käsitteet edellyttäisivät tarkennusta ja miten?**

-

4 § Tukikelpoisuuden edellytykset

Ovatko tukikelpoisuuden edellytykset näkemyksenne mukaan selkeät? Jos eivät,

- o Miltä osin katsotte edellytykset epäselväksi ja miksi katsotte kohdan epäselväksi?**
- o Tulisiko muistiota tältä osin tarkentaa?**
- o Miltä osin katsotte muistion puutteelliseksi tai epäselväksi?**

-

5 § Hankkeen tulot

Onko hankkeen tulot ja niiden käsittely määritelty pykälässä riittävän selkeästi? Jos ei,

- o Miltä osin tulojen määrittely ei ole riittävän selkeää?**
- o Tulisiko muistiota tältä osin tarkentaa?**
- o Miltä osin katsotte muistion puutteelliseksi tai epäselväksi?**

-

Muita huomioita luvun 1 pykäliin ja muistioon

2 luku Palkkakustannusten tukikelpoisuus ja yksinkertaistetut kustannusmallit

6 § Palkkakustannusten tukikelpoisuus

Ovatko palkkakustannusten tukikelpoisuutta koskevat yleiset periaatteet riittävän selkeät? Jos eivät,

- o miltä osin periaatteet ovat epäselviä ja miksi katsotte kohdan epäselväksi?
- o Tulisiko muistiota tältä osin tarkentaa ja miltä osin?

7 § Palkkakustannusten yksikkökustannusmalli

Onko palkkakustannusten yksikkökustannusmalli määritelty pykälässä riittävän selkeästi? Jos ei,

- o miltä osin pykälää tulisi tarkentaa?
- o Voisitteko perustella tarkennusta edellyttävän kohdan?

Jos muistiota tulisi tarkentaa, miltä osin katsotte muistion puutteelliseksi tai epäselväksi?

8 § Välittömien palkkakustannusten korvaaminen tosiasiallisesti aiheutuneisiin ja maksettuihin tukikelpoisiin kustannuksiin perustuen sekä prosenttimääräinen korvaus palkkakustannusten sivukuluista

Onko palkkakustannusten korvaaminen tosiasiallisesti aiheutuneisiin ja maksettuihin tukikelpoisiin kustannuksiin perustuen mielestänne riittävän selkeästi määritelty pykälässä?

Onko prosenttimääräinen korvaus palkkakustannusten sivukuluista mielestänne riittävän selkeästi määritelty pykälässä?

- o Jos näin ei ole, miltä osin pykälää tulisi tarkentaa?

Jos muistiota tulisi tarkentaa, miltä osin katsotte muistion puutteelliseksi tai epäselväksi?

10 § Prosenttimääräinen korvaus Euroopan aluekehitysrahastosta ja oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta rahoitettavissa kehittämishankkeissa eräissä tapauksissa

11 § Prosenttimääräinen korvaus Euroopan aluekehitysrahastosta ja oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta rahoitettavissa investointihankkeissa

12 § Prosenttimääräinen korvaus Euroopan sosiaalirahastosta ja oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta rahoitettavissa kehittämishankkeissa eräissä tapauksissa

Onko pykälien muotoilu ja sisältö riittävän selkeää? Jos ei,

- o miltä osin muotoilua tulisi tarkentaa pykäläkohtaisesti?

Jos muistiota tulisi tarkentaa, miltä osin katsotte muistion puutteelliseksi tai epäselväksi (tarkennukset pykäläkohtaisesti)?

16 § Kertakorvausten määrän vahvistaminen

Onko kertakorvausten määrän vahvistamisesta säädetty riittävän selkeästi? Jos ei,

- o miltä osin pykälän muotoilu edellyttäisi tarkentamista?**
- o Miten muotoilua tulisi tarkentaa pykälässä?**

Jos muistiota tulisi tarkentaa, miltä osin katsotte muistion puutteelliseksi tai epäselväksi?

-

Muita huomioita luvun 2 pykäliin ja muistioon

-

3 luku Tosiasiallisesti aiheutuneet kustannukset ja eräiden kustannusten tukikelpoisuus

19 § Hankinnat

Onko hankinnasta aiheutuvien kustannusten tukikelpoisuus ja kustannusten kohtuullisuuden arvioiminen määriteltä riittävän selkeästi määriteltä? Jos ei,

- o miltä osin pykälää tulisi tarkentaa?**

Jos muistiota tulisi tarkentaa, osin katsotte muistion puutteelliseksi tai epäselväksi?

-

Onko arvonlisäveron tukikelpoisuudesta ja sen osoittamisesta säädetty riittävän selkeästi? Jos ei,

- o miltä osin pykälää tulisi tarkentaa?**

Jos muistiota tulisi tarkentaa, miltä osin katsotte muistion puutteelliseksi tai epäselväksi?

-

25 § Tuen ulkopuolelle jäävät kustannukset

Onko tuen ulkopuolelle jäävistä kustannuksista säädetty riittävän kattavasti ja selkeästi? Jos ei,

- o miltä osin pykälää tulisi tarkentaa?**

Jos muistiota tulisi tarkentaa, miltä osin katsotte muistion puutteelliseksi tai epäselväksi?

-

Muita huomioita luvun 3 pykäliin ja muistioon

-

4 luku Erinäiset säännökset

26 § Tukipäätöksessä hyväksytyjen kustannuslajien väliset muutokset

Selkeyttääkö kustannuslajien välisestä muutoksesta säädetty hankkeiden toimeenpanoa? Jos ei, o miltä osin pykälää tulisi tarkentaa?

Jos muistiota tulisi tarkentaa, miltä osin katsotte muistion puutteelliseksi tai epäselväksi?

-

Muita huomioita tukikelpoisuusasetuksesta

Näkemykset ja kommentit, jotka eivät sisälly aiempiin kohtiin

-

IV Mitä muuta haluatte sanoa?

Näkemykset ja kannanotot, jotka eivät sisälly edellä asetuskohteisesti esille tuomaanne

-

Paakkunainen Jari
Päijät-Hämeen liitto - Aluekehitys